

The University of
Tehran Press

Journal of Foreign Language Research

Online ISSN: 2588-7521

Journal Homepage: <https://jflr.ut.ac.ir/>

Content analysis of “Nuovo Espresso 1” through the lens of Gardner's Multiple Intelligences

Mahzad Sheikholislami ^{1✉}

1. Department of Romance Languages and Literatures, Faculty of Foreign Languages and Literatures, University of Tehran, Tehran, Iran. Email: msheikholislami@ut.ac.ir

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:

Received: 5 October 2025

Received in revised form: 25
January 2026

Accepted: 26 January 2026

Available online : 23
September 2026

Keywords:

Nuovo Espresso 1”,
Language textbook,
Italian language,
Learner,
Gardner,
Multiple Intelligences.

ABSTRACT

Purpose: This study aims to conduct a detailed content analysis of the first volume of *Nuovo Espresso*, the world's best-selling Italian language teaching series, with respect to the extent of attention paid to Howard Gardner's theory of Multiple Intelligences.

Methodology: In this study, the frequency and quantity of the various types of intelligence addressed in the text and instructional activities of *Nuovo Espresso 1* were determined and calculated based on the Multiple Intelligences classification table developed by Paolo Torresan, an Italian instructor and researcher.

Findings: The distribution of Gardner's Multiple Intelligences in this textbook is as follows: Linguistic-Verbal intelligence, 100%; Visual-Spatial intelligence, 14.42%; Logical-Mathematical intelligence, 85.32%; Interpersonal intelligence, 5.27%; Intrapersonal intelligence, 42.16%; Bodily-Kinesthetic intelligence, 21.8%; and Musical intelligence, 0%.

Conclusion: The prioritization and combination of Gardner's Multiple Intelligences in *Nuovo Espresso 1* facilitates a shift from the traditional, teacher-centered approach to language instruction—based on explicit grammar explanation—toward a learner-centered pedagogy. Moreover, by placing decisive emphasis on speaking-listening skills, this instructional resource accelerates learners' independent use of linguistic tools at the elementary level of Italian.

Cite this article: Sheikholislami, M. (2026). Content analysis of “Nuovo Espresso 1” through the lens of Gardner's Multiple Intelligences. *Journal of Foreign Language Research*, 16(3), 313-326. <https://doi.org/10.22059/jflr.2026.403642.1253>

© Author(s) retain the copyright.

Publisher: University of Tehran Press.

DOI: <https://doi.org/10.22059/jflr.2026.403642.1253>

پژوهشهای زبانشناختی در زبانهای خارجی

شاپا الکترونیکی: ۷۵۲۱-۲۵۸۸

Journal Homepage: <https://jflr.ut.ac.ir/>

انتشارات دانشگاه تهران

تحلیل محتوای کتاب اسپرسوی جدید ۱ از نظر میزان توجه به هوش های چندگانه گاردنر

مه زاد شیخ الاسلامی^۱

۱. گروه زبان و ادبیات رومانس، دانشکده زبان ها و ادبیات خارجی، دانشگاه تهران، تهران، ایران. رایانامه: msheikholislami@ut.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	هدف: پژوهش حاضر به تحلیل موشکافانه محتوای جلد نخست پرفروش ترین مجموعه آموزشی زبان ایتالیایی در دنیا، اسپرسو جدید ^۱ ، از منظر میزان توجه به نظریه هوش های چندگانه هوارد گاردنر ^۲ می پردازد.
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۷/۱۳ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۱۱/۰۵ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۱۱/۰۶ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۷/۰۱	روش تحقیق: در این پژوهش، تعیین بسامد و احتساب کمیت انواع هوش در متن و فعالیت های آموزشی اسپرسو جدید ۱، براساس جدول تفکیک هوش های چندگانه گاردنر که توسط پائولو تورسان، مدرس و پژوهشگر ایتالیایی، تنظیم شده است؛ صورت می پذیرد.
کلیدواژه ها: اسپرسو جدید ۱، کتاب آموزش زبان، زبان ایتالیایی، زبان آموز، گاردنر، هوش های چندگانه	یافته ها: میزان هوش های چندگانه گاردنر در این کتاب آموزشی به ترتیب ذیل است: هوش زبانی - کلامی ۱۰۰ درصد، هوش تصویری - فضایی ۴۲/۱۴ درصد، هوش منطقی - ریاضی ۳۲/۸۵ درصد، هوش میان فردی ۲۷/۵ درصد، هوش درون فردی ۱۶/۴۲ درصد، هوش بدنی - جنبشی ۸/۲۱ درصد و هوش موسیقایی ۰ درصد.
	نتیجه گیری: اولویت بندی و ترکیب هوش های چندگانه گاردنر در اسپرسوی جدید ۱، جایگزینی شیوه تدریس متعلم محور را با شیوه سنتی آموزش زبان، یا همان معلم محور که مبتنی بر تشریح صریح قواعد دستوری است، تسهیل می نماید. همچنین این منبع آموزشی با تأکید قاطع بر مهارت گفتاری - شنیداری، استفاده مستقلانه زبان آموز از ابزار زبانی را، در سطح ایتالیایی پایه تسریع می نماید.
استناد: شیخ الاسلامی، مه زاد. (۱۴۰۵). تحلیل محتوای کتاب "اسپرسوی جدید ۱" از نظر میزان توجه به هوش های چندگانه گاردنر. پژوهشهای زبانشناختی در زبانهای خارجی، ۱۶ (۳)، ۳۱۳-۳۲۶. https://doi.org/10.22059/jflr.2026.403642.1253	
ناشر: انتشارات دانشگاه تهران.	
© نویسندگان.	

¹ Nuovo Espresso

² Howard Earl Gardner

۱. مقدمه

در برنامه‌ریزی دوره‌های آموزش زبان، انتخاب منبع آموزشی متناسب با اهداف دوره از دغدغه‌های اصلی کارشناسان این حوزه به شمار می‌آید؛ چراکه با ارجاع به فعالیت‌ها و تمرین‌های گوناگون آن منبع می‌توان آموزش، تقویت و تثبیت مهارت‌های زبانی را میسر و تسهیل کرد. حال اگر این کتاب با توجه به نظریه هوش‌های چندگانه و تنوع هوشی زبان‌آموزان تدوین و تنظیم شده باشد، بی‌گمان تأثیری مستقیم و چشمگیری بر روند و نتیجه یادگیری زبان خواهد داشت.

هاوارد گاردنر^۱، روانشناس و استاد دانشگاه هاروارد، در اثر خود با عنوان *چارچوب‌های ذهن*^۲ که در سال ۱۹۸۳ منتشر شد، مبانی نظریه هوش‌های چندگانه را بیان کرده است. این نظریه‌پرداز می‌گوید: «هوش مجموعه‌ای از توانایی‌ها است که هر یک مستقل هستند، به‌صورت نسبی به یکدیگر غیر وابسته و در حل مشکلات واقعی به کار می‌آیند» (گاردنر، ۱۹۸۳: ۱۷). «از نظر گاردنر تمامی افراد از تمامی انواع هوش‌ها برخوردار هستند؛ اما ترکیب و اولویت‌بندی انواع هوش با توجه به فرد، محیطی که فرد در آن پرورش یافته و فرهنگی که فرد در آن رشد کرده است، متنوع خواهد بود» (بالبونی، ۲۰۰۸: ۲۶).

اسپرسو جدید^۴ کتاب آموزش زبان ایتالیایی است که با بازنگری *اسپرسو ۱* برای نخستین بار در سال ۲۰۱۴ توسط انتشارات آلمان (ALMA) با شابک ISBN 978-88-6182-318 منتشر شد. انتشارات آلمان در سال ۱۹۹۴ در شهر فلورانس بنیان شده و در زمینه تألیف و تدوین کتب و دیگر منابع آموزشی زبان ایتالیایی در کشور ایتالیا طلیعه‌دار است. *اسپرسو* جدید ۱ برای زبان‌آموز بزرگسال با زبان مادری گوناگون و در سطح مبتدی تألیف شده است.

در مقدمه *اسپرسو* جدید ذکر شده است که این اثر تا سال ۲۰۱۴ پرفروش‌ترین کتاب آموزشی زبان ایتالیایی در دنیا بود و تا به اکنون نیز چنین است. در ادامه شفافیت، تطبیق‌پذیری، غنی و روشمند بودن این مجموعه آموزشی به‌عنوان نقاط قوت آن معرفی شده‌اند. (زیلیو^۵ و ریتزو^۶، ۲۰۱۴: ۴)

مدرسین زبان ایتالیایی و طراحان دوره‌های آموزشی زبان ایتالیایی که در ایران از مجموعه *اسپرسو* جدید به‌عنوان منبع اصلی استفاده می‌کنند، با مطالعه این مقاله می‌توانند بر نقاط قوت و ضعف این مجموعه اشراف کامل پیدا کنند و دوره آموزشی مدنظر را به‌صورت کارشناسانه برنامه‌ریزی و مدیریت کنند. همچنین این مقاله و نتیجه آن می‌تواند در انتخاب مناسب و درست دیگر منابع آموزشی کمک کند که لازم است در کنار این مجموعه به منظور تسهیل برقراری ارتباط فارسی‌زبانان با *اسپرسو* جدید به‌کار گرفته شوند.

۲. پیشینه پژوهش

تا به امروز تحقیقات علمی - پژوهشی متعددی نقش و تأثیر نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر را در حوزه یاددهی - یادگیری در شاخه زبان تحلیل کرده‌اند. از متأخرترین آن‌ها در ایران می‌توان به مقاله *تأثیر آموزش مبتنی بر نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر بر عملکرد عمومی نوآموزان زبان انگلیسی* اشاره کرد. اصغری و احمدی در این مقاله بر این امر تأکید دارند که تفاوت معنادار و عملکرد یادگیری بهتر زبان انگلیسی به تأثیر آموزش مبتنی بر نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر نسبت داده می‌شود (اصغری و احمدی، ۱۴۰۲: ۱۸۸).

در این میان، شمار مقالاتی که بر اساس نظریه گاردنر به تحلیل محتوای کتب درسی پرداخته‌اند اندک نیست؛ اما در این مقاله به تحقیقاتی اشاره می‌شود که منحصرأ بر تحلیل کتب آموزشی زبان در مقطع دانشگاه متمرکز بوده‌اند. رضوانی و امیری در مقاله خود با عنوان *تحلیل محتوای کتب آموزش زبان انگلیسی منتخب دانشگاهی از نظر میزان توجه به هوش‌های چندگانه* تأیید می‌کنند که «با الهام گرفتن از مفهوم چندگانگی و این نکته که افراد دارای هوش‌های متفاوت هستند، می‌توان به خلق شیوه‌های نوآورانه

^۱ Howard Earl Gardner

^۲ Frames of mind

^۳ Paolo Ernesto Balboni

^۴ Nuovo Espresso 1

^۵ Luciana Ziglio

^۶ Giovanna Rizzo

در جریان طراحی درس اقدام کرد. هر یک از هوش‌ها به منزله ورودی قدرتمندی برای سازماندهی آموزش است و هر درس را می‌توان در قالب هوش‌های گوناگون یا متکی به استفاده از قابلیت هوشی خاص طراحی کرد» (رضوانی و امیری، ۱۳۹۲: ۱۹۷). مؤلفان این مقاله با بررسی هشت کتاب آموزش زبان انگلیسی با اهداف ویژه^۱ به این نتیجه رسیدند که نویسندگان این منابع در توجه به چندگانگی هوش در فراگیران متفاوت عاجز مانده‌اند (رضوانی و امیری، ۱۳۹۲: ۱۹۷).

همتی و روحانی راوری در مقاله‌ای با عنوان تحلیل محتوای کتاب‌های زبان انگلیسی عمومی از نظر تئوری هوش‌های چندگانه گاردنر آورده‌اند: «با اعمال هوش‌های چندگانه در کتاب‌های درسی، می‌توان علاوه بر ایجاد فرصت‌های یادگیری متناسب با هوش‌های غالب هر فرد، به تقویت سایر هوش‌ها پرداخت و فرآیند یادگیری را بهبود بخشید» (همتی و روحانی راوری، ۱۳۹۵: ۱). این نویسندگان با بررسی پنج کتاب زبان عمومی دانشگاهی، تمرکز این منابع را بر سه هوش زبانی - کلامی، درون فردی و منطقی - ریاضی یادآور شده و عدم توجه کافی مؤلفین آن‌ها بر سایر هوش‌های چندگانه را یادآوری کرده‌اند. از برجسته‌ترین تحقیقات دانشگاهی که منحصراً به استفاده از نظریه گاردنر در تنظیم محتویات آموزشی زبان ایتالیایی پرداخته‌اند می‌توان به موارد ذیل اشاره داشت:

الیزا سانچز سانچز^۲ در پایان‌نامه خود در مقطع کارشناسی ارشد با عنوان «نظریه هوش‌های چندگانه از منظر اندراگوژیک»^۳ این نظریه را با اصول آموزش بزرگسالان درمی‌آمیزد و بر اساس این ترکیب به طراحی یک فصل آموزشی برای زبان آموزان بزرگسال ایتالیایی L2 در سطح زبانی B2 می‌پردازد. نتایج اصلی پایان‌نامه سانچز حاکی از این است که طراحی فعالیت‌های آموزشی بر پایه نظریه هوش‌های چندگانه که بنیان آن بر تفاوت‌های شناختی مخاطبان استوار است، سبب افزایش مشارکت زبان‌آموزان بزرگسال در کلاس‌های درس، تقویت استقلال ایشان در امر فراگیری و رشد انگیزه فردی می‌شود.

میلیکا پوپوویچ^۴ در فصل سوم از پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «آموزش زبان ایتالیایی به خارجی‌ها از طریق هوش‌های چندگانه»^۵ به کاربرد عملی نظریه گاردنر در آموزش زبان ایتالیایی در سطح زبانی B1 می‌پردازد. پوپوویچ پس از بررسی اجمالی هوش‌های چندگانه در کتاب اسپرسوی جدید^۳ سطح زبانی B1، براساس هر یک از انواع هوش تمرینی را تنظیم می‌کند. وی با تأکید بر اهمیت هوش‌های چندگانه به منظور بهادادن به تفاوت‌های فردی فراگیران و کاهش نقاط ضعف ایشان، در راستای تأیید نقش مؤثر این نظریه در تسهیل پروسه فراگیری زبان؛ براساس هریک از انواع هوش، یک فعالیت آموزشی طراحی می‌کند. پوپوویچ بدین ترتیب نشان می‌دهد که هر یک از تکنیک‌های آموزش زبان در تحریک کدامیک از انواع هوش تأثیر مستقیم دارد.

ئونورا فرارار^۶ در فصل آخر پایان‌نامه کارشناسی ارشد خود با عنوان «تقویت هوش‌های چندگانه از طریق آموزش زبان ایتالیایی: دستور زبان»^۷ فعالیت‌ها و تمرین‌های گوناگونی را برای تدریس دستور زبان ایتالیایی به زبان آموزان زبان مادری L1 و زبان دوم L2 ارائه می‌دهد که برای تحریک هوش‌های چندگانه مفید و مؤثر هستند. هدف اصلی این پژوهش، ارائه رویکردی فراگیر، جذاب و مبتنی بر قابلیت‌های فردی زبان‌آموزان است.

واضح است که صاحب‌نظران مقوله آموزش زبان آن‌طور که شایسته است به بررسی و تحلیل نقش مؤثر و مثبت هوش‌های چندگانه گاردنر در تولید و تنظیم منابع آموزشی زبان نپرداخته‌اند و این عرصه پتانسیل و نیاز به توجه هر چه بیشتر را دارد.

۳. درباره کتاب

^۱. ESP

^۲ Elisa Sanchez Sanchez

^۳. La teoria delle Intelligenze Multiple da una prospettiva andragogica

^۴ Milika Popovic

^۵. La didattica dell'italiano a stranieri attraverso le Intelligenze Multiple

^۶ Eleonora Ferrara

^۷. Il potenziamento delle Intelligenze Multiple attraverso la didattica dell'italiano: la grammatica

اسپرسوی جدید ۱ در قطع کاغذ A4 به چاپ رسیده است. راهنمای مدرس، لوح فشرده که مکالمات دروس و تمرین‌ها را در خود دارد و یک عدد دیسک ویدئویی دیجیتال به همراه این کتاب آموزشی عرضه می‌شوند. در سمت چپ نیم‌صفحه بالای جلد نام مؤلفین اثر، لوچانا زیلیو و جوانا ریتزو آورده شده است. در سمت راست نیم‌صفحه بالای جلد، عبارت A1 در تطابق با چارچوب مشترک اروپایی مرجع در خصوص دانش زبانی نشان‌دهنده سطح مبتدی است و در راستای تعیین سطح زبان‌آموزان مخاطب این کتاب آموزشی ذکر شده است. همچنین بر روی جلد یک فنجان اسپرسو و بخشی از فیلم نگاتیو با تصاویری از دوره آموزشی ویدئویی^۱ دیده می‌شود. بی‌گمان این تصاویر بر اهمیت ویژه مفهوم فرهنگ در تنظیم و تألیف این کتاب آموزشی تأکید دارند. در سمت چپ نیم‌صفحه پایین جلد لوگوی انتشارات آلمان نقش بسته و عبارت «همراه با دوره آموزشی ویدئویی» خودنمایی می‌کند. دوره آموزشی ویدئویی همان‌طور که در صفحه بیرونی پشت جلد و کتاب راهنمای مدرس ذکر شده است، مهم‌ترین وجه تمایز این نسخه بازنگاری شده است. در صفحه داخلی جلد اطلاعاتی در خصوص آلمان تی وی^۲ به‌عنوان وب مختص آموزش زبان و فرهنگ ایتالیایی آورده شده است. بر صفحه داخلی پشت جلد نقشه کشور ایتالیا با استان‌های رنگ‌بندی شده، مراکز آن‌ها و برخی از شهرهای مهم هر استان دیده می‌شود. صفحه بیرونی پشت جلد شامل عنوان کتاب آموزشی و توضیحاتی کلی در خصوص نسخه بازنگاری شده مجموعه آموزشی اسپرسوی جدید و اسپرسوی جدید ۱ است.

۱.۳. فهرست کتاب

بررسی و واکاوی فهرست کتاب‌های آموزشی زبان، تشخیص مبانی و اصول تنظیم محتویات این منابع آموزشی را میسر می‌سازد (ولاسکواز و فالونه و - نوتزو، ۲۰۱۷: ۹). به عبارتی دیگر تمرکز بر فهرست کتاب آموزشی زبان، اطلاعاتی کلی در خصوص رویکرد آموزشی و با محوریت مهارت‌های زبانی آن کتاب ارائه می‌کند. فهرست اسپرسوی جدید ۱ (صفحات ۲ و ۳) در چهار بخش «شماره درس»، «عنوان درس»، «محتویات ارتباطی» و در نهایت «دستور و واژگان» تقسیم‌بندی شده است. عنوان هر درس در اسپرسوی جدید ۱ بیانگر محوریت موضوعی آن درس است. ذکر «محتویات ارتباطی» همراه با «دستور و واژگان» در فهرست، بیانگر سیلابس ترکیبی اسپرسوی جدید است. به عبارتی دیگر تقسیم‌بندی فهرست به «محتویات ارتباطی» که با توجه به میزان بسامد این محتویات در بُعد ارتباطی زبان آورده شده‌اند و «دستور و واژگان» که به ترتیب از مباحث پایه به موضوعات پیچیده‌تر قرار گرفته است؛ تدوین و تنظیم محتویات اسپرسوی جدید را با هدف ترکیبی تمرکز بر کاربرد ارتباطی زبان در کنار تبیین ساختارهای دستوری و تأکید بر دایره لغات آشکار می‌سازد. در ذیل طرح درس نخست را در فهرست کتاب مشاهده می‌کنیم.

دستور و لغت

موضوعات ارتباطی

درس ۱	نخستین ارتباطات ص. ۵ دوره آموزشی ویدئویی ۱ دوستان ص. ۱۴ کافی شاپ فرهنگی ۱ ص. ۱۶	• احوالپرسی کردن • پرسیدن نام • معرفی کردن خود • پرسیدن ملیت و پاسخ به آن • خداحافظی کردن • پرسیدن شماره تلفن، نشانی و پاسخ به این پرسش‌ها • درخواست تکرار یک موضوع	• ضمایر فاعلی: من، تو، شما • زمان حاضر بودن، داشتن، نامیده شدن (به صورت مفرد) • حروف القبا • حروف تعریف معین il و la • صفات ملیتی (به صورت مفرد) • ضمایر پرسشی: come, di dove, qual • اعداد ترتیبی از ۰ تا ۲۰
----------	--	---	---

۲.۳. چیشی محتویات کتاب

اسپرسوی جدید ۱، ۲۴۰ صفحه دارد. ۱۴۴ صفحه ابتدایی این کتاب آموزشی به ۱۰ درس تقسیم شده است. صفحه پایانی هر درس به مرور عبارات اصلی ارتباطی و مباحث دستوری آن درس اختصاص دارد. دوره آموزشی ویدئویی که اصلی‌ترین وجه تمایز با اسپرسو ۱ شمرده می‌شود، در پایان هر درس جای دارد. دوره آموزشی ویدئویی با ارجاع به اپیزودهای دی وی دی کتاب آموزشی،

^۱. Videocorso

^۲. ALMA TV

زبان‌آموز را به انجام فعالیت‌های گوناگون با هدف تکرار و تثبیت موضوعات مطرح شده، به ویژه در زمینه کاربردی زبان و کسب مهارت‌های ارتباطی دعوت می‌کند. بخش پایانی هر درس «کافی‌شاپ فرهنگی»^۱ است. این بخش در راستای آشنایی هر چه بیشتر زبان‌آموز با فرهنگ و جامعه ایتالیا تنظیم شده است و به موضوعات گوناگون فرهنگی این کشور در راستای افزایش درک مفاهیم بین فرهنگی می‌پردازد. عناوین کافی‌شاپ فرهنگی به ترتیب دروس به صورت ذیل هستند: آداب و رسوم سلام و احوالپرسی کردن، اطلاعات کلی در خصوص جغرافیا و جمعیت کشور ایتالیا، تقسیم‌بندی اماکن در تناول انواع غذا و خوراکی‌ها، اطلاعات کلی در خصوص جهانگردی در کشور ایتالیا، مفاهیم «انعام» و «رسید پرداخت» در نظر ایتالیایی‌ها، تقسیم‌بندی فضاهای شهر و اهمیت «میدان» در فرهنگ ایتالیا، «تعطیلات» در فرهنگ ایتالیا، محصولات غذایی معرف کشور ایتالیا، آداب هدیه دادن در فرهنگ ایتالیا، زبان بدن ایتالیایی‌ها. از صفحه ۱۴۵ تا صفحه ۲۰۵، تمرین‌هایی مربوط به مجموعه لغات و مفاهیم دستوری هر درس به همراه چهار عدد آزمون قرار گرفته‌اند. در صفحات ۲۰۶ الی ۲۲۹، توضیحات مبسوطی در خصوص مباحث دستوری تنظیم شده‌اند، مباحثی که در ۱۰ درس کتاب به صورت پراکنده و موجز آورده شده‌اند. صفحه ۲۳۰ به فهرستی از افعال بی‌قاعده و صرف آن‌ها در زمان حال اخباری و گذشته ساده اختصاص دارد؛ از صفحه ۲۳۱ تا ۲۳۹، کلید تمرین‌ها آورده شده و در صفحه ۲۴۰ اطلاعاتی مربوط به نسخه بازنگری شده/اسپرسوی جدید ۱ ذکر شده است.

در پایان دروس دوم، پنجم، هفتم و دهم چهار بخش با عنوان «جمع‌بندی می‌کنیم»^۲ در نظر گرفته شده است. «جمع‌بندی می‌کنیم» خود به دو بخش «بازی»^۳ و «میزان»^۴ تقسیم شده است؛ بخش «پروژه»^۵ زیرمجموعه «میزان» آورده شده است. «بازی» در گروه‌های سه، چهار و پنج نفره با تاس و مهره و با هدف مرور و تثبیت کاربردهای زبانی، قواعد دستوری و لغات طراحی شده است. «میزان» در دو گروه پرسشی «آنچه پس از این دروس یاد گرفته‌ام انجام دهم؟» و «مطالب جدیدی که یاد گرفته‌ام؟» تنظیم شده است و به خودارزیابی مهارت ارتباطی، دانش زبانی و فرهنگی اختصاص دارد. بخش «پروژه» در فعالیت گروهی تعریف شده است و به مهارت‌های گوناگون فراگرفته شده در دروس به ویژه مهارت‌های تقابلی گفتاری و نوشتاری می‌پردازد.

۳.۳. ساختار دروس

در صفحه آغازین هر درس سرفصل مفاهیم دستوری، عبارات کاربردی و یک تصویر با توجه به محتویات آن درس آورده شده‌اند. همچنین بخشی از صفحه آغازین به تعدادی از واژگان کلیدی آن درس اختصاص داده شده است. فضایی خالی که در کنار این واژگان دیده می‌شود، برای نگارش معادل آن‌ها به زبان مادری زبان‌آموز تعبیه شده است. به عبارتی دیگر در /اسپرسوی جدید ۱ صفحه آغازین هر درس با هدف آشنایی کلی زبان‌آموز با محتویات آن درس و ترغیب وی تنظیم شده است.

بررسی ۱۰ درس نشان می‌دهد که چینش محتویات دروس، روند واحدی را دنبال نمی‌کند؛ لیکن تمامی دروس با معرفی واژگان یا عبارات و اصطلاحات با استفاده از تصویر آغاز می‌شوند و با مکالمه‌ای ادامه پیدا می‌کنند که عبارات و واژگان مطرح شده را در خود جای داده است. محتویات تمامی دروس با هدف تمرکز بر آموزش و تقویت مهارت‌های چهارگانه (شنیداری، گفتاری، خواندن و نوشتن) تنظیم شده‌اند. در این راستا مکالمات /اسپرسوی جدید ۱ با هدف قراردادن مخاطب در معرض زبان به دو دسته ذیل تقسیم می‌شوند: مکالمات کوتاه‌تر که در سی دی قرار دارند و متن آن‌ها در درس و مکالماتی طولانی‌تر که تنها در سی دی آورده شده‌اند. بی‌گمان مکالمات دسته دوم توجه و تأکید بیشتر بر تقویت مهارت دریافتی شنیداری را منعکس می‌کنند، چراکه زبان‌آموز متن این مکالمات را در اختیار ندارد و تنها تمرکز بر کلیت موضوع و نکات اساسی برای وی میسر است. مهارت گفتاری به عنوان مهمترین کاربرد زبانی در این کتاب آموزشی جایگاه ویژه‌ای دارد، به گونه‌ای که در تمامی دروس تشویق و ترغیب زبان‌آموز به

۱. Caffé culturale

۲. Facciamo il punto

۳. Gioco

۴. Bilancio

۵. Progetto

تک‌گویی یا شرکت در مکالمات تحت فعالیت‌های گوناگون به دفعات دیده می‌شود. همچنین در هر درس متن‌هایی برگرفته از مجلات و سایت‌های ایتالیایی، با هدف آموزش و تقویت مهارت خوانش در اشکال متنوع، همانند اطلاعیه، مقالات روزنامه و غیره آورده شده‌اند. در خصوص مهارت نوشتاری نیز باید گفت که در تمامی دروس، تمرینی در راستای آموزش و در گام بعدی تقویت این مهارت نیز در نظر گرفته شده است.

۴. روش تحقیق

۴.۱ هوش‌های چندگانه گاردنر

گاردنر در اثر خود چارچوب‌های ذهن (۱۹۸۳) هفت هوش را تعریف نمود که در این جستار بر آن‌ها تمرکز می‌کنیم. او در دهه نود دو هوش دیگر به فهرست خود اضافه کرد: هوش طبیعت‌گرایی (۱۹۹۵) و هوش وجودی (۱۹۹۹). هوش زبانی – کلامی^۱ به معنای توانایی به‌کارگیری زبان به‌صورت شفاهی و نوشتاری در راستای دستیابی به اهداف است. هوش زبانی فراگیری زبان‌های خارجی را از طریق درک طیف‌های گوناگون معنایی هر واژه و روابط میان هر واژه با دیگر واژگان میسر می‌سازد. به عبارتی دیگر «هوش زبانی» مهارت استفاده از زبان برای بیان افکار، احساسات و درک دیگر افراد است؛ عملکردی که در وکلا، نویسندگان و خطیبان دیده می‌شود. در میان فعالیت‌هایی که بر این گونه از هوش تمرکز دارند، می‌توان به مناظرات و مباحثات اشاره کرد [...]. (بالبونی، ۲۰۰۸: ۲۶).

هوش منطقی – ریاضی^۲ در فراگیری زبان، درک قواعد دستوری و طبقه‌بندی آن‌ها را میسر می‌سازد. تنظیم کلمات یا بخش‌هایی از جملات و متون و درمجموع مرتب‌سازی اطلاعات، همچنین تمامی فعالیت‌ها و بازی‌هایی که به منظور تحلیل قوانین دستوری تنظیم شده‌اند، بر این گونه از هوش استوار هستند (بالبونی، ۲۰۰۸: ۲۶).

هوش موسیقایی^۳ توجه ویژه به آواها و ارتباط میان آن‌ها است که ریتم، ملودی و زمان ساختارها را رقم می‌زند. موسیقی به‌عنوان یکی از مهمترین نمادهای فرهنگی می‌تواند در آموزش زبان خارجی نقش بسیار مثبتی ایفا کند. شمار بالایی از ساختارهای زبانی را می‌توان به‌وسیله شعر و ترانه به زبان آموز آموخت. «شبهات موسیقی با زبان، ارتقا میزان انگیزه زبان‌آموزان، جلوگیری از ترس و اضطراب زبان‌آموزان برای شرکت در فعالیت‌های کلاسی، فهم بهتر متون ادبی و تقویت فراگیری تلفظ صحیح واژگان ازجمله موضوعاتی هستند که اهمیت موسیقی را در فرآیند یادگیری زبان خارجی نشان داده‌اند» (بهرامی، ۱۴۰۰: ۱).

هوش تصویری – فضایی^۴ با تمرکز بر اماکن، رنگ‌ها، اشکال و اشیاء و توانایی تنظیم روابط میان این مؤلفه‌ها، در فراگیری زبان خارجی از طریق برقراری ارتباط میان تصاویر و واژگان مفید واقع می‌شود. بدین ترتیب هوش فضایی در به‌خاطر سپردن واژگان مرتبط با اماکن (ایستگاه، خیابان و ...) بسیار حائز اهمیت است. لغت‌نامه‌های تصویری از این گونه هوش بهره می‌برند (بالبونی، ۲۰۰۸: ۲۷).

هوش بدنی – جنبشی^۵ افراد را قادر می‌سازد تا افکار و نظرات خود را با استفاده از حرکات بدنشان بیان نمایند» (رضوانی و امیری، ۱۳۹۲: ۱۹۲). برخی از صاحب‌نظران حوزه آموزش زبان ازجمله بالبونی این هوش را در زمره هوش‌های چندگانه قرار نمی‌دهند؛ هرچند هوش‌های چندگانه نقش ویژه‌ای در فراگیری زبانی دارند. لیکن در مطالعات دهه اخیر، هوش بدنی – جنبشی در روش‌هایی که به منظور آموزش کاربردشناسی زبان به‌کار گرفته می‌شوند، از اهمیت بسزایی برخوردار است. ایفای نقش^۶ و نمایش^۷ از مطرح‌ترین این روش‌ها محسوب می‌شوند. ایفای نقش به علت افزایش تعامل معنادار در گروه‌های کوچک، ارتقای تنوعی از یادگیری‌ها، از قبیل یادگیری محتوا، مهارت‌ها، نگرش‌ها و فرآیندها را موجب می‌گردد و همچنین به‌عنوان یک روش مناسب ارتقای

1. Verbal-linguistic intelligence

2. Logical-mathematical intelligence

3. Musical intelligence

4. Visual-spatial intelligence

5. Bodily-kinesthetic intelligence

6. Roleplay

7. Drammatizzazione

تفکر و گفت‌وگوی فراگیران است» (نعمتی، نعیمی و فلاح، ۱۳۹۴: ۷) و اما در تناثر زبان‌آموز به‌طور همزمان از حافظه ذهنی و بدنی، حسی و عاطفی بهره می‌گیرد. این امر، استفاده همزمان از حافظه ارادی و غیرارادی، رمز موفقیت زبان‌آموز در فراگیری زبان دوم است.

هوش‌های فردی به دو شاخه هوش درون فردی^۱ و هوش میان فردی^۲ تقسیم می‌شوند. هوش درون فردی تحلیل روند فراگیری و واکاوی و تنظیم اطلاعات به دست آمده را برای زبان‌آموز میسر می‌سازد و هوش میان فردی در درک احساسات، انگیزه‌ها و مقاصد دیگران در راستای برقراری ارتباط و تعامل زبان‌آموز نقش مؤثر دارد.

برای تعیین نوع و میزان هوش به کار گرفته شده در اسپرسوی جدید ۱ از جدولی استفاده می‌کنیم که پائولو تورسان،^۳ مدرس و پژوهشگر ایتالیایی آموزش زبان در ارتباط با هوش‌های چندگانه، با نکته‌سنجی و ریزینی در زمینه فعالیت‌های آموزشی تدوین کرده است. جدول تورسان حاصل ترکیب مبحث نظری گاردنر و مشاهدات و تجربیات عملی این محقق در دوره‌های تدریس زبان است. تورسان برای تنظیم این جدول تأثیر مستقیم ویژگی‌های ملموس و بارز تکالیف و تمرین‌ها را در تحریک گونه‌های هوش گاردنر لحاظ کرده است.

لازم به ذکر است که این جدول برگرفته از صفحات ۸۷-۸۸ پایان‌نامه ارشد پوپویچ است.

هوش جنبشی: ایفای نقش، انواع رقص، واکنش فیزیکی تام، ^۴ واکنش فیزیکی تام داستان‌گویی، ^۵ تکالیف مستقلى که مستلزم فعالیت‌های فیزیکی هستند، بازی‌های چندرسانه‌ای، بیان الفبا با استفاده از حرکات بدن، پردازش الگوهای سه‌بعدی.
هوش میان فردی: کارگروه‌ها، فعالیت‌های دونفره، آموزش به همکلاسی، بازی‌های رومیزی، بازسازی موقعیت‌ها، پرسش و پاسخ و مصاحبه‌ها، بارش مغزی، ^۶ مکالمات و موقعیت‌های ارتباطی.
هوش درون فردی: توصیف شیوه محبوب برای گذران اوقات فراغت، یادداشت‌برداری شخصی، درس خواندن به صورت مستقل.
هوش منطقی - ریاضی: مرتب‌سازی کلمات یا اطلاعات، بررسی نظم ساخت واژه‌ها و بازی‌های گرامری، کار با اعداد، فعالیت‌های مربوط به طبقه‌بندی، تمرین‌های چندرسانه‌ای، تأمل بر پیوندهای منطقی.
هوش موسیقایی: خلق آهنگ‌های تبلیغاتی کوتاه، سرودن ترانه با هدف حفظ کردن واژگان، قواعد دستوری و غیره، تمرین‌های پر کردن جای خالی در ترانه‌ها، سرایش و انتخاب موسیقی‌ای که نمایش را همراهی می‌کند، استفاده از موسیقی به عنوان محرک، توجه به ویژگی‌های آوایی.
هوش طبیعت‌گرا: توصیف تغییرات مربوط به محیطی که در آن فرد زندگی می‌کند، سود و زیان مربوط به هومئوپاتی، اقدام در جهت نجات گونه‌ای در حال انقراض.
هوش زبانی: مناظرات و مباحثات، داستان‌گویی، ^۸ ارتباطات مجازی، نوشتن و ویرایش متون با استفاده از نرم‌افزارهای رایانه‌ای، ^۹ بازی‌های کلامی.

^۱. Interpersonal intelligence

^۲. Intrapersonal intelligence

^۳ Paolo Torresan

^۴. Total Physical Response (TPR)

^۵. روشی در فراگیری زبان است که مبنای آن هماهنگی صحبت کردن و عمل است و از این رو زبان را با فعالیت فیزیکی یاد می‌دهد. دانش‌آموزان در کلاس درس واکنش فیزیکی تام به فرامینی پاسخ می‌دهند که تحرک فیزیکی لازم دارند» (فرهناک، اسکندرزاد و اصغرزاده، ۱۴۰۱: ۱۴۵).

^۶. Total Physical Response Storytelling

^۷. Brainstorming

^۸. Storytelling

^۹. Attività di videoscrittura

هوش فضایی: استفاده از نمودارها، دیاگرامها، نقشه‌های ذهنی، اپلیکیشن‌های گرافیکی، فیلم‌ها و اسلایدها، پاسخ دادن به وسیله طراحی، ارائه‌ها و پروژه‌های چندرسانه‌ای.

۵. بحث و بررسی

۱.۵. نقد و ارزیابی کلی اسپرسوی جدید ۱

اگرچه اسپرسوی جدید ۱ در راستای آموزش تمامی مهارت‌های چهارگانه زبانی تدوین شده است، لیکن تحلیل دقیق محتویات و ساختار آن تأکید و تمرکز ویژه این کتاب آموزشی را بر مهارت‌های شنیداری - گفتاری و به عبارتی دیگر زبان شفاهی نمایان می‌سازد. غلبه مطلق فعالیت‌هایی که زبان‌آموز را به تک‌گویی، مشارکت در طراحی و اجرای مکالمات، بازسازی موقعیت‌های واقعی ارتباطات اجتماعی و ایفای نقش فرامی‌خواند این امر را تصدیق می‌کند.

همچنین این کتاب آموزشی به منظور ایجاد و ارتقای مهارت‌های چهارگانه زبانی، غالباً بر مجموعه فعالیت‌هایی تمرکز دارد که باید به صورت گروهی (در گروه‌های دو یا چندنفره) اجرایی شوند. بدین ترتیب اسپرسوی جدید ۱ درصدد ایجاد و تقویت ویژگی‌هایی در زبان‌آموزان است که به عنوان توانایی‌های ضروری عصر کنونی شناخته می‌شوند. در چهارچوب الگوی آموزشی قرن بیست و یکم، دانش‌آموزان باید طیف وسیعی از صلاحیت‌ها، مانند تفکر انتقادی، خلاقیت و همکاری را توسعه دهند (شاهرخی و نیکبخت، ۱۴۰۳: ۳۸۷).

لازم به ذکر است که بررسی دقیق ماهیت زبان آموزشی در اسپرسوی جدید ۱ نشان می‌دهد که در این کتاب آموزشی از زبان روزمره و مربوط به شرایط و محیط‌های واقعی استفاده شده و از به کارگیری زبان ساختگی و تصنعی در آن پرهیز شده است. در میان واژگان و عبارات بی‌شمار زبان محاوره و روزمره در اسپرسوی جدید ۱ می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد:

واژه Mmm به معنای مکث و تفکر در مکالمه‌های صفحات ۳۵ و ۳۷ در درس ۳؛

واژه Mah برای بیان تردید در مکالمه‌های صفحه ۵۲ در درس ۴، صفحه ۹۵ در درس ۷، صفحه ۱۱۹ در درس ۹ و صفحه ۱۳۲ در درس ۱۰.

۲.۵. نقد و ارزیابی اسپرسوی جدید ۱ از نظر میزان توجه به هوش‌های چندگانه گاردنر

موسیقی ایی	بدنی- جنبشی	درون فردی	میان فردی	منطقی- ریاضی	تصویری- فضایی	زبانی- کلامی	
	۲۳	۴۶	۷۷	۹۲	۱۱۸	۲۸۰	تعداد فعالیت‌ها
۰	۸/۲۱	۱۶/۴۲	۲۷/۵	۳۲/۸۵	۴۲/۱۴	۱۰۰	درصد

تحلیل نکته‌سنج و ریزبین محتوای ۱۰ درس اسپرسوی جدید ۱ از نظر میزان توجه به هوش‌های چندگانه، محوریت مطلق هوش زبانی - کلامی (به میزان ۱۰۰ درصد فعالیت‌ها) را برجسته می‌کند. هوش زبانی که به صورت ویژه در فعالیت‌هایی همانند گوش دادن، روخوانی، تکرار و بازگویی مطالب، بحث و گفتگو، حفظ کردن و نوشتن خودنمایی می‌کند، در مرکز توجه مؤلفین این اثر قرار دارد. در حقیقت، مراحمی که بر اساس آن اسپرسوی جدید ۱ زبان‌آموز را در مسیر فراگیری زبان ایتالیایی قرار می‌دهد، براساس فعالیت‌های فوق چیدمان شده است. بدین ترتیب، زبان‌آموز در رویارویی با مکالمه‌های این کتاب که بستر اصلی محتویات اسپرسوی جدید ۱ را شکل می‌دهند و با هدف آموزش موقعیت‌های ارتباطی، رفتارهای اجتماعی، واژگان، عبارات و قوانین دستوری تنظیم شده‌اند؛ باید گام به گام مراحل شنیدار، خوانش، تکرار و درنهایت به خاطر سپردن مکالمات را طی کند. واضح است که این گونه تنظیم و ترتیب محتویات بر اولویت قاطع آموزش و تقویت زبان شفاهی در این کتاب آموزشی تأکید دارد.

لازم به ذکر است که هوش‌های گاردنر به صورت نسبی مستقل هستند و هر هفت نوع آن قابلیت همپوشانی و آمیختگی متقابل با یکدیگر را دارند. در مبحث آموزش زبان، تنظیم فعالیت‌ها و تمرین‌هایی که گونه‌های گوناگون هوش را پوشش می‌دهند، فرآیند یادگیری را تسهیل نموده و فرصت فراگیری یکسان برای زبان‌آموزان ایجاد می‌کنند.

در این کتاب، هوش تصویری - فضایی (۴۲/۱۴ درصد) در مقام بعد ظاهر می‌شود. این کتاب آموزشی مملو از رنگ، عکس، تصویر، جدول و نقشه است. همچنین دوره آموزشی ویدئویی که مهمترین نوآوری این مجموعه آموزشی در نسخه بازنگری شده اسپرسو محسوب می‌شود، خود از جمله فعالیت‌های بصری ارزنده‌ای است که همراه با دیگر موارد مذکور بر به‌کارگیری هوش فضایی زبان‌آموز تأکید دارد. اسپرسوی جدید ۱ با استفاده مستمر و فراوان از عکس و تصویر از فرآیند ترجمه پرهیز می‌کند و به دفعات از هوش فضایی و توانایی زبان‌آموز در مرتبط ساختن تصاویر با واژگان، عبارات و همچنین قواعد و قوانین دستوری در راستای آموزش زبان بهره می‌برد.

در میان موارد بی‌شمار استفاده از این هوش در این کتاب می‌توان به فهرست ذیل اشاره کرد:

فعالیت ۱ از درس ۱ در صفحه ۱۱: آموزش اعداد ۲۰-۰؛ فعالیت ۷ از درس ۲ در صفحه ۲۱: آموزش نام برخی از مشاغل؛ فعالیت ۱ از درس ۳ در صفحه ۳۴: آموزش نام چند نوع آشامیدنی؛ فعالیت ۳ از درس ۴ در صفحه ۴۹: آموزش برخی از عبارات برای بیان چگونگی گذران اوقات فراغت؛ فعالیت ۶ از درس ۵ در صفحه ۶۴: آموزش نام برخی از وسایل اتاق خواب؛ فعالیت ۱۱ از درس ۶ در صفحه ۸۱: آموزش قیدهای مکان؛ فعالیت ۱ از درس ۷ در صفحه ۹۷: آموزش عباراتی که وضعیت آب و هوا را بیان می‌کنند؛ فعالیت ۱ از درس ۸ در صفحه ۱۰۶: آموزش نام برخی از محصولات غذایی و فعالیت ۸ از درس ۱۰ در صفحه ۱۳۴: آموزش عنوان برخی از روابط خویشاوندی.

بدین ترتیب روشن است که مهمترین راه حل این کتاب آموزشی به منظور اجتناب از به‌کارگیری زبان مادری زبان‌آموزان از سوی مدرس در طول ساعات تدریس، استفاده از اشکال، تصاویر و عکس‌ها براساس تکیه و ارجاع به هوش فضایی است. ازجمله فعالیت‌هایی که همپوشانی هوش تصویری - فضایی با انواع دیگر هوش را به نمایش می‌گذارد می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

بازی‌های گروهی زبانی مبنی بر تصاویر که زبان‌آموز را به حرکت در میان دیگر زبان‌آموزان و گفتگو در گروه‌های دو یا چندنفره فرامی‌خوانند (هوش میان فردی/هوش جنبشی/هوش ریاضی)، درخواست تأمل بر دانش زبانی و سلايق شخصی با استفاده از عکس، تصویر و فیلم (هوش درون فردی) و همراهی ویدئو با قطعه‌های موسیقی آموزش زبان (هوش موسیقایی).

در اسپرسوی جدید ۱ هوش منطقی - ریاضی (۳۲/۸۵ درصد) در جایگاه سوم قرار دارد. این گونه هوش که نشان‌دهنده تأمل بر پیوندهای منطقی داده‌ها و ساختارهای گوناگون است، در زمینه فراگیری زبان بیشتر با مباحث دستوری پیوند خورده است. لازم به ذکر است که در اسپرسوی جدید ۱ آموزش و تبیین مباحث دستوری به‌صورت ضمنی و القایی است. به عبارتی دیگر بیان قوانین دستوری مطابق آنچه در متدولوژی مستقیم رایج است، به‌طور واضح و صریح صورت نمی‌پذیرد؛ بلکه نکات دستوری اغلب در بطن مکالمه‌ها و متون جای دارند و کشف قواعد دستوری از طریق مشاهده و تحلیل داده‌ها بر عهده خود زبان‌آموز است.

در اینجا باید خاطر نشان کرد که تجربه تدریس این کتاب آموزشی حاکی از آن است که با توجه به یک‌تازی روش معلم محور، مستقیم و سنتی در تدریس زبان خارجی در نظام آموزشی ایران، شیوه و ترتیب ارائه مفاهیم دستوری/اسپرسوی جدید در بسیاری از زبان‌آموزان بزرگسال ایرانی موجب سردرگمی و مقاومت می‌شود. تدریس نوین زبان از این نکته غافل نیست که تدریس سنتی محدودیت‌های بسیاری را سبب می‌شود و برای دانش‌آموزان انگیزه‌بخش و فراگیر نیست. درواقع، این شیوه آموزشی تنها به ایجاد و رشد هوش زبانی و منطقی - ریاضی می‌پردازد و تمامی دیگر هوش‌ها را نادیده می‌گیرد؛ بنابراین، دانش‌آموزانی که هوش غالب در ایشان دو هوش مذکور نیست، در پروسه فراگیری با نوعی نابرابری مواجه خواهند شد (فرارار، ۲۰۲۱/۲۰۲۲: ۵۸). بی‌گمان برنامه‌ریزی آموزشی دقیق مدرس، اشراف کامل وی بر مباحث و توانایی وی در تنظیم، ترتیب و ارائه آن‌ها، بیش از هر عامل دیگر در رفع مانع مذکور اهمیت می‌یابد.

با توجه به پیوند هوش منطقی - ریاضی با قوانین و قواعد دستوری در بیشتر موارد، همپوشانی این گونه هوش با دیگر هوش‌های چندگانه در زمینه آموزش زبان امری پرواضح است.

در اسپرسوی جدید ۱ هوش میان فردی (۲۷/۵ درصد) در مقام بعد ظاهر می‌شود. فعالیت‌هایی که در گروه‌های دو یا چندنفره به صورت طرح مکالمات، کارهای پروژه‌ای - مشارکتی و همچنین در ایفای نقش^۱ نمایان می‌شود. این گونه هوش در بخش «جمع‌بندی می‌کنیم»، پایه و اساس قسمت «بازی» را شکل می‌دهد و در قسمت «پروژه» نیز دیده می‌شود. به عنوان مثال در «بازی» صفحات ۳۰-۳۱ که پس از دو درس نخست و همانند مار و پله طراحی شده است، گروه‌های سه - پنج نفره با ریختن تاس و پیش بردن مهره بر روی خانه‌های صفحه، بازی تکالیف مربوط به دانش زبانی را انجام می‌دهند که در این خانه‌ها مشخص شده است. اگر خانه‌ای که مهره روی آن قرار می‌گیرد، علامت خنده داشته باشد، این مهره سه خانه دیگر پیش می‌رود و اگر علامت نردبان باشد، در صورت پاسخ درست مهره از نردبان بالا و در صورت پاسخ اشتباه از آن پایین می‌رود. در ذیل تکالیف ده خانه اول این بازی را می‌بینیم:

(۱) از عدد ۱ تا عدد ۱۹ بشمار!؛ (۲) نام مدرس چیست؟؛ (۳) چه زبان‌هایی بلد هستی؟؛ (۴) سه شغل را نام ببر!؛ (۵) علامت لبخند؛ (۶) فعل Parlare را صرف کن!؛ (۷) امروز حالت چگونه است؟؛ (۸) سه شیوه سلام کردن را بیان کن!؛ (۹) شغلت چیست؟؛ (۱۰) سه صفت ملیتی را بگو!

در قسمت «پروژه» همچنان که از عنوان آن نمایان است، زبان‌آموزان به مشارکت و همکاری برای به سرانجام رساندن یک پروژه فراخوانده می‌شوند. به عنوان مثال در «پروژه» صفحه ۷۴ که پس از پنج درس نخست آورده شده است از زبان‌آموزان درخواست می‌شود که یک دوره تعطیلات را در ایتالیا برنامه‌ریزی کنند:

(۱) همراه با دیگر هم‌دوره‌ای‌های خود با مراجعه به سایت Trip Advisor یک دوره تعطیلات در ایتالیا برنامه‌ریزی کنید؛
(۲) در خصوص محل گذراندن تعطیلات، مکان استقرار، مدت تعطیلات و دیگر امور تصمیم بگیرید؛
(۳) سپس بار دیگر با کمک سایت Trip Advisor رستوران‌ها و مکان‌های دیدنی مانند موزه‌ها و آثار دیدنی محل مورد نظر را بررسی کنید؛

(۴) برنامه سفر را بریزید و برای دیگر هم‌دوره‌ای‌های خود بازگو کنید!

از دیگر فعالیت‌هایی که در اسپرسوی جدید ۱ هوش میان فردی را مطالبه می‌کند، پاره‌ای از تمرین‌های دستوری این کتاب هستند که در راستای تکرار و تثبیت قواعد و قوانین دستوری تنظیم شده‌اند. راهنمای مدرس این کتاب بر انجام تمرین‌ها در محیط کلاس و در گروه‌های دو یا چندنفره تأکید دارد و با این شیوه کار گروهی هوش میان فردی زبان‌آموزان را تحریک و تقویت می‌کند. در ساده‌ترین دسته این فعالیت‌ها همپوشانی هوش زبانی، هوش منطقی و میان فردی خودنمایی می‌کند. هوش درون فردی (۱۶/۴۲ درصد) که تحلیل و تنظیم پروسه فراگیری را برعهده دارد؛ در فعالیت‌هایی همانند خودارزیابی، انجام فعالیت‌ها به تنهایی (همتی و روحانی راوری، ۱۳۹۵: ۷) و تأمل درونی نمود پیدا می‌کند. در اسپرسوی جدید ۱ هوش درون فردی بیشتر در قسمت «میزان» از بخش «جمع‌بندی می‌کنیم» و در پایان درس‌های دوم، پنجم، هفتم و درس آخر دیده می‌شود. چنانچه پیش‌تر ذکر کردیم «میزان» با هدف خودارزیابی مطالب فراگرفته شده در درس و به صورت پاسخگویی به دو پرسش اصلی تنظیم شده است. در ذیل «میزان» صفحه ۷۴ را مشاهده می‌کنیم:

■ آنچه پس از این دروس یاد گرفته‌ام انجام دهم؟

بله تقریباً خیر

سفارش غذا و نوشیدنی بدهم.

در خصوص اوقات فراغتم صحبت کنم.

در خصوص سلايق و ترجیحاتم صحبت کنم.

^۱. باید به این نکته توجه داشت که ایفای نقش در جدول تروسان ذیل هوش جنبشی آورده شده است؛ لیکن واضح است که یکی از فعالیت‌های گروهی و مشارکتی است که در ساده‌ترین حالت خود می‌تواند بر همپوشانی هوش‌های زبانی، جنبشی و میان فردی دلالت داشته باشد.

اتاقی در هتل رزرو کنم.

ساعت را بپرسم و به این پرسش پاسخ دهم.

تاریخ را بپرسم و به این پرسش پاسخ دهم.

مقاصدم را بیان کنم.

■ مطالب جدیدی که یاد گرفته‌ام؟

۱۰ کلمه و عبارت را که به نظرم مهم هستند بیاورم؛

مبحثی را که به‌طور ویژه دشوار است را ذکر کنم؛

مطلب جالبی را در خصوص کشور ایتالیا و مردمان آن بیان کنم.

هوش بدنی - جنبشی (۸/۲۱ درصد) در اسپرسوی جدید ۱ بیشتر در روش ایفای نقش و در پاره‌ای از موارد به‌صورت بازی‌های حرکتی دیده می‌شود. چنانچه پیش‌تر اشاره شد بستر اصلی محتویات اسپرسوی جدید ۱ را مکالمات شکل می‌دهند. بررسی دقیق محتویات این کتاب نشان می‌دهد که در ادامه برخی از مکالمات، فعالیتی آورده شده است که ضمن تأکید بر مختار بودن زبان‌آموزان در انتخاب واژگان و عبارات، ایشان را در محیط کلاس به بازسازی موقعیتی که در مکالمات تشریح شده فرامی‌خواند. با روش ایفای نقش، فراگیری مشارکتی براساس موضوعی مشخص و با هدف ارتقای مهارت‌های شنیداری - گفتاری تنظیم می‌شود. این روش، علاوه بر افزایش انگیزه، تمرکز و اعتماد به نفس زبان‌آموز، پذیرش حضور دیگران و بازسازی موقعیت‌های واقعی اجتماعی به‌کارگیری زبان خارجی، در اینجا زبان ایتالیایی را میسر می‌سازد. با نقش بازی کردن علاوه بر تحریک نیم‌کره راست مغز و تأثیر بهتر در حافظه، به علت ساخته شدن و ایجاد لحظات شاد و سرگرم‌کننده، فرآیند آموزش برای افراد روندی فرسایشی و خسته‌کننده به خود نمی‌گیرد و از آنجا که در ایفای نقش، هر فرد، کسی غیر از خودش است، او راحت‌تر می‌تواند بیانگری داشته باشد. در این حالت ترس از اشتباه به میزان زیادی زایل می‌شود، چراکه اگر اشتباهی هم رخ دهد، او مرتکب آن اشتباه نشده است، بلکه اشتباه از نقش او سرزده است (فرهناک، اسکندر نژاد و اصغر زاده، ۱۴۰۱: ۱۴۵).

تحلیل محتویات اسپرسوی جدید ۱ نشان می‌دهد که هوش موسیقایی (۰ درصد) در این کتاب آموزشی لحاظ نشده است. با توجه به جایگاه ویژه موسیقی در فرهنگ ایتالیا و تأکید مجموعه آموزشی اسپرسوی جدید ۱ بر پیوند زبان و فرهنگ عدم لحاظ هوش موسیقایی از نقاط اصلی ضعف این کتاب آموزشی است؛ چراکه الگوهای موسیقی و ترانه‌ها تأثیری مستقیم و قاطع در امر فراگیری زبان خارجی دارند. بی‌گمان افزودن ترانه‌های ایتالیایی با دایره لغات و ساختار دستوری متناسب با زبان‌آموزان در سی دی و گنجاندن متون مربوط به این ترانه‌ها در کتاب؛ راهکاری مؤثر جهت برطرف کردن نقطه ضعف مذکور خواهد بود.

۶. نتیجه‌گیری

کتاب آموزشی مهمترین ابزار در فرآیند یاددهی - یادگیری زبان خارجی و مرجع مدرس و فراگیران در این پروسه است. بی‌گمان توجه به نظریه هوش‌های چندگانه گاردنر در برنامه آموزشی زبان خارجی، تمهیداتی مؤثر جهت ارائه فرصت یکسان برای زبان‌آموزان فراهم آورده و تأثیری مستقیم بر روند آموزش و فراگیری زبان دارد. در این راستا انتخاب هوشمندانه کتاب آموزشی به‌عنوان ابزار اصلی و راهبر که فزون بر مهارت‌های گوناگون زبانی بر تنوع و تفاوت هوش غالب در زبان‌آموزان توجه و تأکید دارد، فرآیند مذکور را تسهیل می‌نماید.

بررسی دقیق و تحلیل موشکافانه محتوای اسپرسو جدید ۱ نشان می‌دهد که هوش غالب در تنظیم محتوای آموزشی این کتاب چنانچه انتظار می‌رود هوش زبانی (۱۰۰ درصد) است. به‌کارگیری مدبرانه هوش فضایی - تصویری (۴۲/۱۴ درصد) و تنظیم دایره واژگان، عبارات و بسیاری از مباحث دستوری در بطن آن، یکی از نقاط قوت اساسی این کتاب آموزشی برای زبان‌آموزانی است که

با هدف دستیابی سریع به مهارت گفتاری - شنیداری، در سطح پایه، زبان ایتالیایی را فرامی‌گیرند. ترکیب فوق میان هوش‌های زبانی، گاه ریاضی و تصویری، مدرس را در بسیاری از موارد از معادل‌یابی و ترجمه و همچنین در برخی موارد از تشریح مستقیم قوانین دستوری بی‌نیاز می‌کند. در جایگاه بعد هوش منطقی - ریاضی (۳۲/۸۵ درصد) قرار دارد که بر پیوند منطقی میان ساختارهای گوناگون تأکید دارد و در بیشتر موارد با قوانین و قواعد دستوری آمیخته است. یکی دیگر از ویژگی‌های پیشروی /سپرسوی جدید^۱ ارائه مباحث دستوری به صورت ضمنی و اجتناب از تشریح صریح و مستقیم آن‌ها است. هوش میان فردی (۲۷/۵ درصد) با توجه به تأکید ویژه /سپرسو جدید^۱ بر انجام فعالیت‌ها در گروه‌های دو یا چندنفره و ارتباط و تعامل زبان‌آموزان با یکدیگر در مقام بعد قرار می‌گیرد.

/سپرسوی جدید^۱ از هوش درون فردی (۱۶/۴۲ درصد) نیز غافل نبوده و آن را در بخش‌هایی همانند تأمل بر دانش زبانی و خودارزیابی گنجانده است. هوش بدنی - جنبشی (۸/۲۱ درصد) بیشتر به صورت روش ایفای نقش در /سپرسوی جدید^۱ دیده می‌شود. در پایان، هوش موسیقایی در تدوین محتوای این کتاب به هیچ وجه لحاظ نشده است و این امر با توجه به اهمیت هنر موسیقی در فرهنگ ایتالیا از نقاط ضعف بارز /سپرسو جدید^۱ بشمار می‌آید.

/سپرسوی جدید^۱ متناسب با نقش مدرس در رویکرد ارتباطی (مدیر، راهنما و منبع اطلاعاتی) طراحی شده است. در این کتاب توجه ویژه به هوش تصویری، میان فردی و گاه جنبشی به صورت هوشمندانه در راستای اجتناب از شیوه تدریس سنتی صورت گرفته است. این ویژگی همراه با تأکید این کتاب بر مهارت گفتاری - شنیداری در موقعیت‌های ارتباطی واقعی و ملموس، زبان‌آموز بزرگسال ایرانی را سردرگم می‌کند که در نظام آموزشی حاضر با روش سنتی و مستقیم و تدریس استدلالی مباحث دستوری زبان خارجی خو گرفته‌اند. از این رو لازم است مدرسی که زبان‌آموزان بزرگسال ایرانی را مخاطب خود می‌بیند با توجه به نیاز و هدف آنان، تمرکز بر قواعد و قوانین دستوری و مهارت نوشتاری را هماهنگ با مهارت گفتاری - شنیداری مدنظر قرار دهد و از منابع مناسب دیگر که به این مهارت‌ها می‌پردازند در کنار /سپرسوی جدید^۱ استفاده نماید.

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

نصرت حجازی، طراحی پژوهش، نظارت بر مراحل انجام پژوهش، بررسی و کنترل نتایج، اصلاح، بازبینی و نهایی‌سازی مقاله
مبینا زالی: تهیه و آماده‌سازی نمونه‌ها، انجام آزمایش و گردآوری داده‌ها، انجام محاسبات، تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها، تحلیل و تفسیر اطلاعات و نتایج، تهیه پیشنویس مقاله

اعلامیه هوش مصنوعی مولد و فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی در فرایند نگارش

نویسنده در فرایند نگارش و آماده‌سازی این مقاله از هیچ‌گونه ابزار هوش مصنوعی یا فناوری‌های مبتنی بر هوش مصنوعی استفاده نکرده است.

تعارض منافع

بنا بر اظهار نویسندگان این مقاله تعارض منافع ندارد.

پیروی از اصول اخلاق پژوهش

نویسندگان اصول اخلاقی را در انجام و انتشار این پژوهش علمی رعایت نموده‌اند و این موضوع مورد تأیید همه آنهاست.

بیانیه دسترسی به داده‌ها

داده‌هایی پژوهش حاضر از طریق درخواست از نویسندگان قابل دسترسی است.

سپاسگزاری

از داوران محترم به خاطر ارائه نظرهای ساختاری و علمی سپاسگزاری می‌شود.

References

- Ahmadi, P. & Asghari, N. (2024). The Effects of Teaching based on Gardner's Theory of Multiple Intelligences on the Generale Performance of English Language Learners. *Journale of Curriculum Studies (J. C. S.)*, 18 (71), 155-172. (In Persian) DOI:10.22034/jcs.224.170868
- Bahrami, K. (2021). The Role of Music in Learning German as Foreign Language: A Textbook Analysis. *Foreign Language Reserch Journale*, 11 (3), 375-392. (In Persian) DOI: 10.22059/JFLR.2021.326805.862
- Balboni, P. E. (2008), *Imparare le lingue straniere*, Venezia: Marsilio Editori.
- Farahnak, D. & Eskandarnejad, Gh. & Asgharzadeh, H. (2022). The Analysis on Mechanism of Applied Theatre in Teaching (case study: Teaching English through TPR Method). *Thater Qarterly*, 9 (88), 133-154. (In Persian)
- Ferrara E. (2022). *Il poetenzamento delle intelligenze multiple attraverso la didattica dell'italiano: la grammatica* [Laurea magistrale's thesis Università Cá Foscari di Venezia]. Università Cá Foscari di Venezia. <https://unitesi.unive.it/retrieve/4f5f9a13-88cb-4bca-8644-ec71ec6964c8/864529-1274823.pdf>
- Gardner, H. (1983), *Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences* (3 ed.), New York: Basic Books.
- Gardner, H. (1993), *Multiple Intelligences: The Theory in Practice*. New York: Basic Books.
- Haddadi, M. H. & Sadri, N. (2021). A Comparative Study of the Teacher-Centered and Student-Centered Teaching Methods in Educating German Grammar as Foreign Language. *Journal of Foreign Language Reserch*, 10 (4), 722-733. (In Persian) DOI: 10.22059/jflr.2020.298907.721
- Hemmati, F. & Rohani Ravari, M. (2016) , A Content Analysis of General English Textbooks in Light of Gardner's Multiple Intelligences Theory. *The Fourth International Conference on Applied Research in Language Studies*, Institute of Highe Education Nikan, 1-14. (In Persian)
- Nemati, Z. & Naeemi, A. & Fallah, M. H. (2016). The impact of Role-Playing on the Process of Teaching Language Pragmatics. *National Conference on Language, Literature and Translation in Education*, Islamic Azad University, 1-8. (In Persian)
- Rezvani, R. & Amiri, T. (2014). Multiple Intelligences Representation in Iranian Official ESP Textbooks: A Content Analysis Study. *Journal of New Approaches in Educational Administration*, 4 (16), 189-200. (In Persian)
- Sánchez, S. E. (2018). *La Teoria delle intelligenze multiple da una prospettiva andragogica* [Master's thesis Universidad Complutense de Madrid]. Universidad Complutense de Madrid. <https://docta.ucm.es/rest/api/core/bitstreams/fb9ab891-21d6-4cb4-9b7c-702b8a09bf32/content>
- Shahrokhi, M. & Nikbakht, L. (2024). Investigating the Association among Iranian Intermediate EFL Learners' Critical Thinking, L2 Grit, Problem Solving, and Resilience:

- [A Structural Equation Modelling. *Journal of Foreign Language Research*, 14 \(3\), 385-401. DOI: <http://doi.org/10.22059/jflr.2024.379089.1140> \(In Persian\)](#)
- [Popovic, M. \(2018\). *La didattica dell'italiano a stranieri attraverso le intelligenze multiple* \[Laurea magistrale's thesis Università Cá Foscari di Venezia\]. Università Cá Foscari di Venezia. <https://unitesi.unive.it/retrieve/0b02d40d-0013-41fc-9f97-707cc659201b/842339-1213497.pdf>](#)
- [Velásquez, D. & Faone, S. & Nuzzo, E. \(2017\). Analizzare i manuali per l'insegnamento delle lingue: strumenti per una glottodidattica applicata, *Italiano LinguaDue*, vol. 9, no. 2: <<https://riviste.unimi.it/index.php/promoitals/article/view/9871/9343>>](#)
- Ziglio, L. & Rizzo, G. (2014), *Nuovo Espresso 1*, Firenze: Alma Edizioni.
- Ziglio, L. (۲۰۱۴), *Nuovo Espresso 1 – Guida per l'insegnante*, Firenze: Alma Edizioni.